

Лъытэнныгъэр унагъом къышежъэ

Унагъом и Мафэ тихэгъэгу зэрэшыхагъэунэфыкырэм даклоу, аш ылъапсэ зыгъэпытэгъэ зэшъхъэгъусэхэм ашыщхэр ЗАГС-м и Мыекъопэ къутамэ тыгъуасэ кырагъэблэгъагъэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, унэгъо пытэ зэдэзыгъэпсыгъэхэм ашыщхэр мэфэкл 1офтхъабзэм хагъэлэжъагъэх, щагъэшшуагъэх.



Сурэтыр Іешъынэ Аслын тырихыгъ.

ЗАГС-м и Гъэорышла-
піэу Адыгейим щылэм ипа-
шшэу Къошк Саидэ къы-
зэриуагъэмкэ, мыш фэдэ-
зэхахъэхэр ильэс къэс къэс-
зэхахъэх, республикэм щып-
сэухэрэм ашыщэу лъэпкь
ыкыи ныбжь зэфэшхъаф
зилэхэр къарагъэблагъэх.
Ильэсипш пчагъагэ зэдэ-
зыгъэшшэгээ зэшъхъэгъусэ-
хэр къышыхагъэзых.

— Мэхъанэ ин зилэхэ
1офтхъабзэхэм непэрэ зэ-
хахъэх ашыщ, — къэзэ-
рэугоицэхэм закыфи-
гээзээс къыуагъ Къошк
Саидэ. — Обществэм
унагъом еплъыкэу фыри-
1эр нахышшум ыльэнни-
къокэ зэрэзэхъокырэр
дгъеунэфыгъэ. Непэ мыш
къедъэблэгъагъэх уна-
гъохэм та��ык гушуагъо-
хэри, гузэжъогъу чыпшэ-
хэри апэккыгъэх, ау

зэгурлыоныгъэу азыфагу
ильым, зэфыщтыкэ да-
хэу зэфирялэм яшуагъэкэ
гумэкыгъохэр зэрэнэкын-
хэ альэкыгъ. Унагъом мэ-
хъанэу илэр зэхээшиш-
гэхэу, сабийхэр зэрифэ-
шшуашуэу зыптугъэху, ахэм
къаклэххуяхъыгъэхэх
пхю-
рэлф-къорэлфхэр къэ-
зыгъэтэджыгъэх ныб-
жыккэхэм ящысэтехы-
пэнхэ фэе.

1офтхъабзэм ныбджэ-
гүхэмрэ ямызакъоу, хэтрэ
цыифи унагъо зерилэр си-
дэу тхагъуа! Унагъор —
анаах къитпэблэгэ цыиф-
хэр ары. Щысэ зытетхы-
ре, гүфбэнгыгэ эзыпэдгэх-
хырэ, шүмрэ дэхагъэмрэ
къыдэхъунэу тызфэхуа-
псэрэр ары. Аш нахь ль-
пнэ хэти илэп.

1офтхъабзэм унэгъуих
щагъэлэпшагъ. Ллэшшэгъу

ныкъо зэдэзыгъэшшагъэх
зэшъхъэгъусэху Вячеслав
ыкыи Лилия Ратушновхэр
апэ пчэгум кырагъэблэ-
гъагъэх. «Книга Почета»
зыфилорэ тхылтым ахэр
дагъэтхагъэх.

Зэхахъэм кырагъэблэ-
гъагъэх хъаклэхэм афэгү-
шувагъэх, творческэ кол-
лективхэм якъэгъэльэгъон-
хэм арагъэлпэлгыгъэх, шу-
хъафтынхэр афашигъэх.
Унагъоху агъэлэпшагъэх
афэгъэхыгъэх къебар-
хэр къалотагъэх.

Непэ къахагъэшыгъэх
зэшъхъэгъусэхэм цыиф-
гээрэ мээфыщтыкэ да-
хэмрэ чланагъэп. Яненгъо
льапсэ пытэ, якъалхэр
гъесагъэх, къадэхъугъэм
риразэху мэпсэху.

Гъонэжжыкъо
Сэтэнай.

Щэрион спортым тегущылагъэх

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат Урысыем щэрионымкэ и Союз
ипрезидентэу Владимир Лисиним тыгъуасэ 1уклагъ.

Союзир яэпилэгъоу щэрион-
ымкэ Адыгейим зэнэкъокуухэр
щызэхэцгээнхэм, мы спорт
лъэпкыим имэхъанэ зыкехъэ-
цэтигъэзэн афэш 1еджаплэхэм
1оф адэшшэгъэзэн, олимпийскэ
рөзерврэв гъэхъазырьгъэзэн
илюфыгъохэм лъэнхъохэр ате-
гүшчагъэх. Зэдэгүшчэгъум хэ-
лэжхагъэх Адыгейим физическэ
культурэмкэ ыкыи спортымкэ
и Комитет итхаматэу Дэгужье
Муратрэ ылшшэкэ зигууу къэт-
шыгъэх Союзим игъэцкэлко
директорэу Анна Лещиковамрэ.

АР-м и Лышъхъэз эзэлкэгъум
ипэублэ республикэм къеку-
агъэх хъаклэхэм шүүфэс гүшч-
хэхэмкэ зафигъэзагъ. Мы спорт
лъэпкыим шъолтырэм мэхъа-
ншхо зэрэццяратырэр, аш фэш
спор-щэрионопэ комплекс Мыекъу-
апе къызэрэццяизэуахыгъэр
къыхигъэшагъ.

— Базэу дгъэпсэгъэх зэри-

фэшшуашэу 1оф едгэшшэнэу
тыфай. Союзим илэпилэгъукэ
щэрионымкэ Урысыем ичем-
пионатрэ пневматическэ 1ашэ
щэрионымкэ зэнэкъокуурэ
Адыгейим щыкыуагъэх, регион
зэфэшхъафхэм къарыкыгъэхэх
спортыменхэр аш хэлэжхагъэх.
Тапэки тизэлхынгыгэ дгъэп-
тэним, 1офтхъабзэу зэхатцэх-
рэм ялчагъагэ нахьыбэ хүнүм
тыщагууы, — къыуагъ Къум-
пъыл Мурат.

Спортышхом ыкыи лъэгаплэ-
хэм уафэзыщэрэ спортым за-
ушъомбгүүным республикэм
мэхъанэшхо зэрэццяратырэр,
тирэу къызэуахыгъэм ишуа-
гъекэ щэрион спорт лъэпкы-
хэм хэхъоныгъэхэр ашынхэм-
кэ амалышуухэр щылэхэ ыкыи
сэнаушчигъэ зыхэл спортымен
ныбжыккэхэу аш пыщаагъэхэм
ялчагъагэ нахьыбэ зэрэхуугъэ-
хэр Къумпъыл Мурат къыхигъэ-

щыгъ. Ашкэ щысэ зытырахынхэ
спортымен цэргиохэр Адыгей-
им илэх — Сидней щыкыгъэ
Олимпиадэм ичемпионэу Сергей
Алифиренкэр ыкыи Лондон щы-
зэхажэгъэ Паралимпийскэ джэ-
гунхэм теклонигъээр къашы-
дээзыхыгъэ Валерий Пономар-
ренкэр.

Шыгу къэдгээкыжын, спор-
щэрионопэ тирым ишын 2015-
рэ ильэсим рагъэжагъ. Аш
зэккимкыи сомэ миллион 86,3-
рэ пэуягъэхъагъ. Сомэ милли-
он 45,8-р — федеральнэ гуп-
чэм, сомэ миллион 40,5-р —
республикэ бюджетым къа-
тлупшигъэх. Аужырэ шапхъэхэм
адиштэу зэтырагъэпсихъэгъэ
комплексим тири 4 хэхэ, ахэм
метрэ 25-р ыкыи 50 артын.
Дунэе мэхъанэ зилэ зэнэкъо-
куухэр мыш щызэхэпшэнхэ
пльэккыщ. Аш даклоу республи-
кэм ихэшылыкыгъэ коман-

дэ зэнэкъохуухэм мыш защи-
фөгъэхъазыры.

Владимир Лисиним къызэ-
рэхигъэшыгъэмкэ, щэрион
спортым ыльэнникъокэ республи-
кэм хэхъоныгъэшшуухэр ышы-
гъэх, шъолтырэм щыкыгъэхэх
зэнэкъохуухэр шэхъэшшуухэм
адиштэу зэхажагъэх. Мы спорт
лъэпкыим пыщаагъэхэм ялчагъ-
эхэхъогъээним фэш къэлэджа-
кохэм, ныбжыккэхэм якъыхэхын
исистемэ нахьышу шыгъэнимкыи,
нэмьккэхэм Адыгейим илэпилэ-
гъуагъ кыфэхуухэм зэрэфхэз-
ырхэр къыуагъ.

— Адыгейим щырэхат, лъэпкы-
ыкыи дин зэгурлыоныгъэ иль.
Арышь, республикэм мыш фэдэ
зэнэкъохуухэр щыредгээко-

кынхэмкэ зи пэриоху Ѣылэп.
Союзир 1офтхъэгъу кытфэхъу-
мэ, тапэки нахь дэгьюо 1оф
тшшэним, шэхъэшшуухэм ади-
штэхэрэ зэнэкъохуухэр зэхэт-
шэнхэм тифхэхазыр, — къы-
уагъ АР-м и Лышъхъэз.

Мы мэфэ дэдээм Адыгейим и
Лышъхъэзэ Урысыем щэрион-
ымкэ и Союз ипрезидентэ спор-щэрионопэ
комплексим Ѣылэпшагъ. Мы спорт лъэпкыим
хэхъоныгъэхэр ашынхэмкэ
республикэм 1офтшо зэрэца-
шагъэр Владимир Лисиним
къыхигъэшыгъ. Джы къэн-
жыгъээзэхэйэ закъор зэнэкъохуухэу
рагъэккыкхэрэ шъолтырэм
ахэгъэуогъэнэр ары.

Мыекъуапэ дэт комплексим
зэнэкъохуухэр зэрифэшшуашу
щызэхажэхэм фэш обороудо-
вание тедзэ аш къыратынэу
лъэнхъохэр зэээгыгъэх.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Тикъэгъэлъэгъонхэр

Гушуагъор къыхагъэшы

Хэгъэгу зэошхом ти Уяашыгъэ Ключеэхэм Теклоныгъэр къызыщыдахыгъэр ильэс 73-рэ зэрэхь угъэм фэгъэхыгъэ сурэтхэм якъэгъэлъэгъон Мыекуапэ щэко.

Республикэмкэ сурэтхэм якъэгъэлъэгъуапэ ишащэу Бырсыр Абдулахь, Адыгейим культуремкэ и Министерствэ иотдел ишащэу Шэуджэн Бэлэ, сурэтшылкы археолог цэргийо Лэупэкэ Нурбый, Адыгейим исурэтшылхэм я Союз итхаматэу Хъуажь Рэмзанэ къэгъэлъэгъоним икъызэхүхин ехылгэгъэ зэхахьем къызыгъущылагъэх. Тинепэрэ мамыр щылакэм зыпсэ фэзыгъэхэм, Теклоныгъэм икъыдэхэн фэзэуагъэхэм льэгнэгъэ ин зерафштырэр, ныбжыкэхэр шлэжь ялэу пүгээнхэм искуствэм илофышэхэр зэрэ-

пыльхэр къыхагъэшызэ, зэгъэшэнхэр ашыгъэх.

Заом хэлэжагъэхэу Владимир Пушелевым, Петр Филиппенкэм сурэтхэу ашыгъэхэр лыхуужынгъэм, Адыгейим икъушхэхэм, мамыр посукэм яхыллагъэх. Сурэтши 28-мэ ятвorchествэ къыщаагъэльгъо. Б. Воронкиным, О. Бреславцевам, Н. Лэупакэм, М. Гыогунекъом, А. Бырырым, С. Умарэм, нэмыхкэм ясурэтхэр щынэгъэм ехыллагъэх.

Шэуджэн Бэлэрэ Хъуажь Рэмзанрэ язэфхыхысыжхэм къащыхагъэшыгъэм уегъэгушы-

сэ. Цыифхэм гушуагъор ялэри сурэтхэм ахэольгъо. Теклоныгъэм и Мафэ тимэфэкшышу щыт.

Къэралыгъо шуухафтыныр къызыгъущаагъэшьо. Гыогунекъо Мухъарбый, Югославиим къыкыгъыгъэ Гутэ Рэмэдан, искуствэхэмкэ республике коллеждым иеджаклохэм яеплыхкэхэм къащыхагъэшыгъискусствэм льэпкхэр зэрээфишэхэрэр, сурэтхэр щынэгъэм зэрэдшишэхэрэр, нэмыхкэм ири кытфалотайх.

САХЫДЭКЬО Нурбый.



Сурэтим итхэр: Хъуажь Рэмзанрэ Шэуджэн Бэлэрэ къэгъэлъэгъоним тегущыиэх.



Гупшысэр къашьом пхырышыгъэу

Мэлынфэгъум и 28-м къыщегъэжыагъэу жъоныгъуакэм и 3-нэс Дунээ зэнэкьюко «DANCE CONTINENT» зыфиорэр Москва щыкыуагъ.

«Иван-да-Марья» зыцэльэпкэ къэшьоюю ансамблэм Адыгейим аш къышигъэлъэгъагъ. Алексей ыкыи Аленна Зоринхэр купым ишащэх. «Территория талантов» зыфиорэр урысые фестиваль движением икомитет иофтхабзэм къэшакло фэхъуг.

Адыгейим икыгъэ ныбжыкэхэм къэшьуу 6 къашыгъ. Урысые къашьоу «Калинка» ыкыи адыгэ къашьоу «Адыгейим тыкъыщышъожэ» зыфиорэр якъэгъэлъэгъонхэм анах къащыхыгъэх.

Республикэм ыцэкэе иофтхабзэм ухэлэжьэнээр псынкагъэп. Ау къэшьоюю ныбжыкэхэмкэ аш осэшо илэг. Сэнаушигъэу ахэлтыр къызэрэгъэлъэгъоцтим даклоу, искуствэм «идунэе гъешэгъон» хэллэнхэ амал агъотоигъ. Джаш фэдэу тикъэралыгъо икъэлэ гучэ чыыпэ дахэу илэхэр къэшьоюю ныбжыкэхэм къаплыхъягъэх, сурэтхэр зытырахыгъэх.

Урысые ыкыи тэкыбым къыкыгъэ куп 81-рэ зэнэкьюкъум хэлэжьагъ, Адыгейим икы-

гъэхэр аш илауреат хъуугъэх. Иофтхабзэм хэлэжьэнхэмкэ амал къязыгъэхэм къэшьоюю купым ишащэхэм рэзэнгъэгэ гущыиэхэр апагъохых. Ахэм ашыщых пшьэдэкыжк гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Комплекс-Агрэ» зыфиорэр ишащэу Александр Денисовыр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм иде-путатэу, пшьэдэкыжк гъэнэфагъэ зиэ обществэу «МПК-у Мыекъопэ пивэш заводы» ишащэу Пэнэшью Къэпллан.

(Tikorr.)

МЭКЪЭГЪЭУ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм макъэ къегъэу общественностэм илъыклохэу Адыгэ Республикэм ихыкумышхэм яквалификационнэ коллегие хагъэхващхэм ядокументхэр зэрштэрэмкэ.

Общественностэм илъыклонх альэкьышт Урысые Федерациин игражданхэу зыныбжь ильэс 35-м нэсигъэхэр, ашьэрэ юридическое гэсэнгъээ зиэхэр, зеклокэ пхэндж къызыхэм фагъэхэр, къэралыгъо е муниципалнэ Иэнатэм, къэралыгъо е муниципалнэ кульпукум иэнатэмхэм алумытхэр, организациехэмрэ учрежденихэмрэ ялащэхэу, очилхэу, нотариусхэу цымытхэр.

Кандидатхэр къэзигъэлъэгъонхэу фитынгъэ

зиэхэр — Адыгэ Республикэм и Лышхъ, урысые, шьольыр общественностэм объединенихэм якъутамэхэр (яорганизациехэр), Урысые Федерацием юстициемкэ икъулькъухэу Адыгэ Республикэм щыэхэм ашатхыгъэ общественне объединенихэу Адыгэ Республикэм зи-иофшэн щызэхэзьэхэрэр. Мэкъэгъэур къызыхаутырэ нэүж мазэ нахыбэ темышэу общественностэм илъыклохэу агъэнэфэштхэм ядокументхэр Адыгэ Республикэм и Законэу «Общественностэм илъыклохэу Адыгэ Республикэм ихыкумышхэм яквалификационнэ коллегие хэтхэм яхыллагъ» зыфиорэр ия 7-рэ статья щыгъэнэфагъэхэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм мыш фэдэчылпэм щылам къылакагъэхъанхэу: къ. Мыекъуапэ, Жуковскэм иур., 22-рэ, я 314-рэ каб., зэргийзэштхэ телефоныр: 52-27-20.

МЭКЪУМЭШ ХЪЫЗМЭТЫР ЫКІМ Рафыллагъ

Ошхым гъэтхасэхэм яхэлхъан къызэтыриэжагъ, ау хальхъэгъахэхэми, бжыхыасэу къэкыгъэхэм ар льэшэу зэряшыкгэгъагъэм къыхэкыкэ, а мэфе заулэу зэригъэгүхъохэрэр тичыгүлэжхэм ашохъаулыг.

Къызщыгъушыгъэм е нахь макъэу къызщещыгъэм пхъэнхын эрэгжээжызэ, ыкым рафыллагъ.

АР-м мэкъу-мэшымкэ и Министерствэ жъоныгъуакэм и 14-м тызэрэштигъэзагъэмкэ, агъэнэфэгъэгъэ гектар 110795-м щыщэу 100670-рэ хальхъэгъах. Аш инахыбэр тыгъэгъаз, гектар 44414-рэ мэхъу, лэжыгъэ чылапхъэ ашыщт натрыфэу гектар 35136-рэ апхыгъ, соор 7154-рэ, горохыр гектар 1829-рэ, бывымус ашыщт натрыфэу 871-рэ хальхъагъ.

Шэуджэн районым пхъэнхын щаухыгъ пломи хэуукъоныгъэ хууцтэп, гектар 14629-у агъэнэфагъэм щыщэу 14850-рэ хальхъэгъах. Нахыбэу апхыгъэр тыгъэгъаз, гектар 9100-рэ мэхъу, 3100-рэ лэжыгъэ чылапхъэ ашыщт натрыфэу гектар 9100-рэ мэхъу, 3100-рэ лэжыгъэ чылапхъэ ашыщт натрыфэу 1000-рэ горох. Мы районым анахыбэрэ нашэр, хырыбыздыр ыкыи къэбжыөр къыщагъэхых, мыгъэ ахэм гектар 410-рэ арагъуубытагъ.

Шэуджэн районым пхъэнхын щаухыгъ хууцтэп, гектар 14629-у агъэнэфагъэм щыщэу 14850-рэ хальхъэгъах. Нахыбэу апхыгъэр тыгъэгъаз, гектар 9100-рэ мэхъу, 3100-рэ лэжыгъэ чылапхъэ ашыщт натрыфэу 1000-рэ горох. Мы районым анахыбэрэ нашэр, хырыбыздыр ыкыи къэбжыөр къыщагъэхых, мыгъэ ахэм гектар 410-рэ арагъуубытагъ.

Джаш фэдэу Адыгейим ичынгъэхэм мыгъэ гъэтхэсэ хэгээр 502-рэ, зэнхъэу 1326-рэ апхыгъ, 1336-рэ уцхэм гектар 524-мэ, ильэс пчагъэхэм къэкыгъихэрэм 972-рэ арагъуубытагъ, эфирнэ дагъэ къэзтире уцэу гектар 453-рэ, зыильэс нахыбэр къэмыхырэ уцэу 650-рэ хальхъагъ, хэтэрэйкэу агаёттысгъэр гектар 300-рэ еху.

ХҮҮТ Нэфсэт.



Искусствэр тибаиньгъ

«Мыекъуапэ инэфыльэхэр» къыхахыгъэх

Телефонкэ къатыгъ. Искусствэм идэхагъэ фэгъэхыгъэ кэух фестивалэу Ростов-на-Дону Ѣыкъуагъэм Урысыем и Кыблэ итвортческэ купхэр, фэшъхъафхэр хэлэжьагъэх.

Дунаим футбольмкэ блэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» шүхъафтын 14-м Урысыем щаублэ. Ешгъуухэр къэлэ 11-мэ ашыкъоцтых. Спортымрэ искуствэмрэ язэхынгъэхэм къапкырыкъыхээ, культурэм фэгъэхыгъэ юфтхъабзэхэр зэхажэштых. Искусствэм идэхагъэ ехынгъэ апэрэ едзыгъо Урысыем Ѣыкъоцтым культурэмкэ илофтхъабзэхэм тахэлжэшт, — кын

тиуагъ «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» яхудожествен нэ пащэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу, Къэбэртэе-Бэлькъарым изаслуженэ артистэу Нэнэйжъ Айдэмьир. — Къэнлэ 22-мэ янсанблэхэр зэнэкъоцугъях. Воронеж, Напык, Элиста, Сыбыр, нэмийхэм къаркыгъагъех. Мыекъуапэ иадминистрации культурэмкэ

— Гран-прир ятлонэрэу кытфагъэшьошагъ, футбо лымкэ Дунэе зэнэкъоцую Урысыем Ѣыкъоцтым культурэмкэ илофтхъабзэхэм тахэлжэшт, — кын



игъэорышланпэ, нэмийхэу тафэрэз. Къашуо «Си Адыгеир» «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» фестивалым къыщаагъэлэх гъуагъ. Адыгэ шуашэхэм, лъялкъ музикэм ядэхагъэ, тикишшакохэм ялэпэлэсэнгъэ зэхэшакохэм къыхагъэшьгъэх, шүхъафтын шүхъаэр къафагъэшьошагъ.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Сурэтим итхэр: «Мыекъуапэ инэфыльэхэр» мэуджых.

Зигъо Йофыгъу

Япсауныгъэ апсыхъагъ



Адыгэ Республикэм и Лъялкъ тхыльеджапэ къэшако зыфэхъугъэ юфтхъабзэу «Псауныгъэм и Маф» зыфиорэр бэмышлау республикэ стадионэу «Зэкъошныгъэм» щырагъэкъоцыгъ.

Тызхэт уахтэм зэрифэшьуша шэу удэорышленым, удиштэнным анахь ишкылагъэр псауныгъэ пытэр арэу зэрэштыр къагурыоу, хэти Ѣылкэ-псэукэ шэпхээ тэрэзэм дыригъаштэу зигъо спорт юфыгъоу рахыжагъэм мэхъя-нэ ратэу къеклонгагъэх. Пкышил псыхъагъэм, псауныгъэ зэтетым сайд фэдерэе муради къагъэспын-кэу альягъагъэх.

Спорт зэнэкъоцухэр аублэн-хэм ыналоу къэлэ гурит еджа-пэу N 2-м атлетикэ псынкэмкэ инструкторэрэ О. С. Раджабовам тхыльеджапэ илофышлэхэм «разминкэ» аригъешыгъ, къа-пышыл физическа юфхэр къызэрьяхъылкынхэу. Аш пы-дзагъэу культурэм илофышлэхэм спорту лъялкъ эзфэшхъафхэм чьэ-

ним, пкэн-льэнным, зыётынным за-щаушштыгъ. Зэнэкъоцухэм ахэлжэхэрэм къагъэлэгъоэгэ пчьягъэхэр специалистхэм агъэунэ-фыгъэх ыкчи юфтхъабзэм ыкчи ахэмкэ зэфэхъысъижхэр ашыгъэх. Анахьэу къыхагъэшьгъэр, тхыльеджапэ илофышлэхэр ныбжь зэфэшхъафхэм артыхэми, ГТО-м ишапхъэхэр атынхэр зэрафэуко-чыгъэр ары.

Спорт юфыгъоу зэшүахынымкэ илпээгъу къафэхъугъэ инструкторхэм «тхъашууегъэпсэу» ара-lyагъ, тапэкли мыш фэдэ юфтхъа-бзэхэр зэхажэнхэ гүхэлъ я.

(Тикорр.).

Сурэтим итхэр: АР-м и Лъялкъ тхыльеджапэ иколлек-тив хэтхэр.

Иункыбзэлухыр ратыжьыгъ

Бээджашлэхэм пшьэдэкыжь ягъэхыгъэнымкэ федеральнэ къулыкум и Гъэорышланпэу Адыгэ Республиком Ѣылэм ихэушхъафыкыгъэ отделэу «Кондор» зыфиорэм хэтэу къулыкуур ыхызэ зидунай зыхъожьыгъэ Алексей Саламатиним иунагьо автомобилым иункыбзэлуххэр Урысыем и ФСИН идириектор игуадзэу, хэгъегу клоц къулыкум игенерал-лейтенантэу Анатолий Рудый бэмышлау ритыжьыгъ.

Мыщ фэгъэхыгъэ юфтхъа-бзэр полицием ыкчи дзэм азы-фагу, къулыкуур ахызэ хэк-дэгээ къулыкушлэхэм яшлэж фэгъэхыгъэу дзюдомкэ я XII-рэ Дунэе зэнэкъоцую икы-зэлухын хахьэу Урысыем къэра-лалыгъо университетым физическэ культурэмкэ, спортымкэ ыкчи туризмэмкэ я Дворецэу «Измайлово» зыфиорэм Ѣыкъуагъ. Аш къэшако фэхъуягъэх дзюдом и Европейскэ союз, дзюдом и Дунэе фонд, дзюдом иветранхэм я Лъялкъ союз, нэмийхэри.

Ильэс къэс, мы зэнэкъо-кум хахьэу, къулыкуур ахызэ зидунай зыхъожьыгъэ къулы-кушлэхэм яунагъохэм илпэ-иэтуу афэхъуягъэнымкэ зэх-убытэгъэ шүшлэе программэу «Тыгыгъупшэрэп» зыфиорэр

зэхажэх. 2007-рэ ильэсым къы-щыублагъэу зээ зэпэуцужхэм ахэкодэгээ лыыхъужь 500-мэяунагъохэм зэхэшэжко коми-тетым мыльку илпээгъу ари-гээштэгъ.

Алексей Саламатиним 2000-рэ ильэсым Ѣылэ мазэм и 28-м къулыкуур ыхызэ къа-лэу Грознэм Ѣыкъогъэ зэпэ-уцужжым хэк-дэгээ. Ар зыхэ-тигъэ купыр боевикхэм къа-дзыхы, аш улээх хыльэ кытырашагъ. Арэу зэрэштээ игүүсэгэ къулыкушлэхэр къы-зэригъэнэжьыщхэм пыльэу, ыпсэ емыблэжьэу бзэджа-шлэхэм апэуцужжыгъ. Лыгъэу къыхэфагъэм ыкчи лыблэнэ-гъэу зэрихъагъэм афшэл Лы-хуяжьынгъэм иорден къиф-гэшшошагъ.

Бээджашлэхэ зезыхъагъэ-

хэм пшьэдэкыжь ягъэхыгъэнымкэ федеральнэ къулыкум и Гъэорышланпэу Адыгэ Республиком Ѣылэм А. Саламатиним илпээгъе егъэлапэ. 2007-рэ ильэсым къыщыублагъэу ильэс къэс каратэмкэ шольыр зэлухыгъэ зэнэкъо-куо «Чтобы помнили...» зыфиорэр зэхажэ, аш Урысыем и Кыблэ спортсменхэр хэлажжэх. 2011-рэ ильэсым Лыхъужжыр эзыдэжжэ Мые-къопэ гурит еджа-пэу N 5-м шээж пхъэмбгү къыщыфы-зэуяхыгъ.

Бээджашлэхэ зезыхъагъэхэм пшьэдэкыжь ягъэхыгъэнымкэ федеральнэ къулыкум и Гъэорышланпэу Адыгэ Республикэм Ѣылэм ипресс-къулыкуу

Компаниер агъэнэфагъ

Коммунальнэ пыдзэфэ пытэхэр зэхэдзигъэнхэм ыльэнүкъокэ юф зышлээрэ компанie купхэу «Чистый город» зыфиорэр (ЮФО-мкэ) шольыр операторэу къыхэзыхъагъэх регионхэу Астраханске, Ростовскэ хэкухэм, Къалмыкым джы Адыгеир ахэхъагъ.

Аш фэгъэхыгъэ зэзэгъы-нгъэу ильэс 10-м телья-тагъэр АР-м псэолэшыннымкэ, транспортымкэ, псэупэ-коммунальнэ ыкчи гъогу хызызмэтхэмкэ и Министерст-вэ дашьыгъ.

Фэло-фашлэхэр зыщаагъэцэ-кэшт шольырмэ миллион ныкью фэдиз цыф щэпсэу. Пыдзэфэхэм яшынны ильэсым ичээпэогъу-шэкъогъу мазэхэм къашыублагъэу компанием Адыгейим Ѣыригъэ-жэштэгъ.

А уахтэр къэмисызэ юф шэнэйбэ ашэнэу апэ иль: кон-тейнерхэр зыдэштихэ чын-

пэхэр зырызэу тхыгъэнхэр, хэкъыр зэраунэхэртэй илмэ-псы-миту агъэпсыныр, хэушхъа-фыгъыгъэ техникэ ыкчи пкын-гъо тедзэхэр къызэлкагъэхъян-хэр, пъогоу зэрихъоштхэр гъэ-нэфэгъэнхэр.

Аш нэмийхэу мы ильэсым ыкчи нэс экотехнопарк Адыгейим Ѣыригъэпсынэу компанийн фэжээшт. Хэкъыр зэхээзьдэштэгъ комплексим ишын илпээ едзыгъэ мы ильэсым ыкчи нэс аухынэу агъенафэ, ятлонэрэ едзыгъэу «биокомпостирование» зыфаорэр зыхэтишт полигоным игъэпсын къэ-кюшт ильэсым иятлонэрэ мэ-

зихым зэшүахышт. Аш сомэ миллион 530-рэ текюдэнэу къальытагъ.

Компание купхэу «Чистый город» зыфиорэр идириекторхэм я Совет итхаматэу Полина Вергун къызэриуагъэмкэ, а зы федеральнэ шольырмэ компанием зыщиу-шьомбгүшт ыкчи ятлонэрэу сырье къыдэгъэкъыжыгъэ-нэфэгъэнхэр. Аш ипроект ыкчи фэкъуагъ.

ИШЬИНЭ Сусан.

«ИСЛЯМЬЕР»

Адыгэ Къэралыгъо орэдьо-къэшьокъо купэу «Исламыем» Берлинрэ Прагэрэ Теклоныгъэшхом орэд къащыфиуагъ. Ансамблэр тхъамафэрэ Европэм къэтыгъ, Чехиемрэ Германиемрэ концертхэр къащитыгъэх. Адыгейим иллыкъо куп нэбгырэ 33-рэ хъущтыгъэ, артистхэм анэмыкъеу аш хэхьагъэх АР-м культурэмкъе иминистрэ игуадзэу Шъэуапцэкъо Аминэт ыкчи тэры, телевидениеу «Адыгейим» илофышэхэр — операторэу Ллэхъусэжь Амир сиgyусэу тахэтыгъ. «Исламыер» зэрагъэшьуагъэр, зэрагъэльэпагъэр тльэгъуагъ. Иорэд къэуакъе Европэм Ѣыпсэухэрэ цыфхэм агу дахэкъе къизэринэштэм тицихъэ тель.

Зекъо къалэу Прага

Сталинград заор заухыгъэр ильэс 75-рэ, Европэр шъхьафит зашыжыгъэр ыкчи Хэгъэгү зэошхор заухыгъэр ильэс 73-рэ мыгъэ хъугъэх. Мы тарихъ мафхэм яхэгъэунэфыкъын къыдыхъэлтигъэхэх ахэлжэньенэу Адыгэ Республика м икуп цэрийоу «Исламыер» Европэм рагъэблэгъагъ. Зекъо шъхьафит къэралыгъо-хэм ялофхэр зыгъэорышэхэе федералын агентствэе «Росс-сотрудничество» зыфиорэм егъэблэгъэ тхъльтыр къыбгъодэкъигъ. Агентствэм иллыкъо гъэорышланлэхэе алтытэхэрэ шэнгъэхэмкъе ыкчи культурэмкъе Урысые гупчэхэр Чехилем ыкчи Германием артых. Ахэр ары Адыгейим иартистхэм концертхэр къызщатыгъэхэр.

Андрей КОНЧАКОВ — шъ-

им анахъ къэлэ дахэу тетхэм ар ашыц, зекъохэм якъэкухъан Прагакъе зыкырагъажаагъэрээр апэрэ нэпльэгъукъе кыбгурэо. Гурыг ллэшэгъухэм агъэуцугъэхэх ордэунэжжэхэр, чылысыжжэхэр нэр пэлхэу къэракъе. Чырбышыши унашхъэхэр апэ унаэ зытбээхэрэ ашыщых. Къалэм ыпшшэкъе укыядаплээмэ, зэшьогуу пльжышиш бъягъэ тельэу кылшошы. Бысымхэм тыкъыращэкъигъ, Прагэ ильэгъупхэх чырблэхэр хышьэуатэр тигъусэу къытагъэлэгъуагъэх. Шылпкъе, зы мафхэм бэ пльгъушуцтэп, арэ щитми, анахъ чылгэх халамэтхэу «Шылхъэу Витэ ичылс», «Карл ильэмидж», «Вацлав игупчэ» танэсигъ. Зекъохэр бэ дэдэу ахэм ашызблэкъых, урысыбээр тыдэки щызэхэхоя. Тихэгъэгү икъихэрэ зекъохэм Чехиер якласу зэфхъысыжь тшыгъе. Тэ адигэ макъэр Прагэ щыд-



«Исламыем» Прагэ концерт къышеты.

гъуапли хэт. Жъоныгъуакэм и 3-м аш «Исламыем» концерт къышитыгъ.

Программэу къагъэлэгъуа-гъем Нэххэе Аслын имэкъемэ

упчир «Хыагъэуджым ирапсодие», «Ныдэльф мэкъамэхэм» и «Чэш гупшигэхэм» ядэлхэрэм къамыгъэуцу хъурэп.

Хъокю Сусан — Урысыем изаслуженэ, Адыгейим инароднэ артист:

«Европэм апэрэ тэ тыкъызэрэхорэр. Польшэм, Италием, Урымым, Англием концертхэр къаштитыгъэх. Мыш фэдэу дэкъильо къагъэлэхэрэм тиорэдхэр амьгъэшлагъоу хъурэп. «Хэта зыусыгъэр мы мэкъамэхэр?» Джар апэрэ улчиреу концерт ужым къытаты. «Тиэшхъэтэ» зылокъ, агъашлагъо. Орэдьо куп-

тыгъэхэри артистхэм къыдыха-лтыгъа. Заом игъом къаощтыгъэхэ орэдхэр программэм хагъэхьагъэх. Къэгъэлэгъоным хъэкъе лъаплэу Хэгъэгү зэошхом иветеранхэр кырагъэблэгъагъэх. Зэо орэдхэр ахэм дэгъо ашэштгыгъэх, гүкэкыжжэхэх ахэтхэу, зэхахырэм зэ ыгъэчэ-фыхэу, зэ гупшигэхэм хицэхэу нахыжжэхэр «Исламыем» дэжьогъэх, йэгу фытеуагъэх, фэрэзагъэх, гүшүэ фабэхэр фулагъэх, иорэд къэуакъе осэ ин фашыгъ. «Күшхъэхэм амакъэ зэхэтхыгъэм, Кавказым ижы къабзэ къэтщаагъэм фэд», — агуяг концерт ужым гу-шыгъэгъуу тызфэхъуагъэхэм.

Праги адигэхэр шэпсэух

Тильэпкъ зыщыпсэурэ къэралыгъохэм Чехиери зэрахэтыр мы клогъум къытигъэшлагъ. Къызэрэчэкъигъэмкъе, адигэ нэбгыри 150-рэ фэдиз непэ Прагэ щэпсэ. «Исламыем» иконцерт анахъэу къежагъэхэм ахэр ашыщых. Куп ин хъухэу къэуагъэх, адигэбзэ макъэр зызэхэтэхым, тигушуагъ ыкчи тигушуагъ.

Темир Мурат — Прагэ и Адыгэ Хасэ итхамат: «Исламыер» куп цэрийу, ар зымышэрэ адигэ мы дунаим тэ-тэпштийн. Прагэ ар къэктонэу зызэхэтхыгъэм къыщыублагъэу тигушуабэ дашэу тэжэ мы пчыхъэзэхахъэм. Адыгэ лъэпкъым ынээ дахэ мы ансамблэм дэгъу дэдэу егъэльяго. Лъэшэу тэгүшо Чехием къызэрэ-нэсигъэм пае. Адыгэхэмкъе зэрэтфэлэхээ зыкъэтхуумэным үүж тит, Адыгэ Хасэ зэхэтщаагъ, тигушуабэ, тисабийхэр нэуласэ зэфэтшыих, непэ зэхахэрэ адигэ орэдхэр, альгъухэр адигэ къашхъохэр лъэпэ дэдэх.

Адыгэ пшьэшье ныбжыкъе хэу Апэкло Асиетрэ Тэуцожь Сайдэрэ адигэ хэбзэ дахэр Европэм афагъасэх. Концерт гъэлъ-

Прагэ Ѣыпсэухэрэ адигэхэр.



нэгъэмкъе ыкчи культурэмкъе Урысые гупчэу Прагэ дэтым илац: «Чехием Теклоныгъэшхом и Мафэ игъэлтигъэу щагъэмэфэкъы. Советскэ дээклолхэм фашист төхжэхэр дафхих, мы къэралыгъори, Праги шъхьафит ашыжыгъагъэх. Ар чеххэм ашыгъупшэрэп. А заом Ѣыфхъгъэхэм шъхъаша афаши. Тарихъ мэфхэхэр мыгъэ хэдгээ-унэфыкъынхэу тигу къизэкъым, Кавказым икултурэ къээвигъэлэхъон зылэхъэшт ансамблэ тифэягъ къэтщэнэу. Апэрэмкъе, ахэр сидигъокъи анахъ ашо-гъэшлэгъоных. Ятлонэрэмкъе, культурэ бай зиэл лъэпкъ зэфшхъафхэр зыщыпсэурэ къэралыгъо Урысые зэрэштыр ядгэлэгъенуу тифэягъ. «Исламыер» куп цэрийу, адигэхэм яорэди, якъашуу, ямэкъами къызэдигъэлэгъон ылъэхъэшт, аш елтыгъэуу тизхэдэгъэхэм ашшэ хэгъэхэр тигушуагъ. Адигэ исламыем зекъо къащыригъэжъагъ. «Исламыем» идэхъэгъо зекъо Прагэ къащыригъэжъагъ. Дуна-

гъэгъ. Къумыкъу Щамсудин лъэпкъ орэдьжъэу «Уээз Мурат» къалэм изекъогуу гупчэхэм ашыц къыщиуагъ. Къыхэзгъэшнэу сыйфай, аш фэдэу Исламыем иорэдьохэм бэрэ адигэ мэкъамэхэр къыхадэхээзэ тизекъо блэкъигъ. Урамхэм, шхаплэхэм ашыгэ орэдхэр къащалохэу бэрэ къыхэхъигъ. Ахэр зэхэзыхыгъэхэм «шъухэта?» амьоу хъугъэп. Джаш фэдэ шылкъэхэр архы адигээр языгъашхээр... Прагэ къыфэзгъэзэжын. Мы къалэм щеджэнэу ыкчи Ѣылжэжэнэу тихэгъэу икчи къяагъэр маклэп. Зекъэмкъи непэ Прагэ Урысыем Ѣыц нэбгыре мин 20 фэдэс Ѣэпсэ. Ахэм ялхыгъе тофыгъохэр зэхэзифырэ Урысые гупчэ 1971-рэ ильэсийн мы къалэм къыщиуагъ. Тихэгъэгогъуухъу Чехием исхэм гупчэр якъуал. Къэлэцыкъуухъем апае десэ зэфшхъафхэр къышатых, урысыбээм, къашхъом, шахмат джэгунхэм, хъэнхэм, сурэтшынхэм афагъасэх. Концерт гъэлъ-

хэм композитор шъхъаф афатхэу, ар лэшхъэтетэу ялэу Ѣыц маклэ. Тэ ашкъе тинасып къыхыгъ. Нэххэе Аслын имэкъамэхэр тибаиныгъэх.

Теклоныгъэшхом имэфхэлхэу концертхэр къызэрэхэ



Рейхстаг дэж Ѣытых Хасинэ Л., Шъэуапцэкъо А., Къумыкъу Щ., Лобода Н., Агъырджэнэкъо С., Хъокю С.

ЕвропЭМ щынэфыигь

шъуашхээр ашыгъхэу ахэр концертын къэктуагъэх. Пшьашхээр къахэшых. Ялэдэнбыгъэ зынэпльэгъукэ къэоштэ. Асистент Саиди Налщык щыщых, еджакло куагъэхэу мы уахтэм Прагэ щэпсэух. «Испъамыем» иорэдхэм хэкур анэгу къызэрэкальяуцаагъэр, яцыкыгүйом къыщыублаагъэу зэхахыгъэхэ ордэдхэм унэ гупсэр агу къызэрэгагъэгыгъэр къыхагъэштыгь. Мыш фэдэу Іекыбым уштыгъэу уильэпкэ иорэдхэр, имэкъамэ зэхэпхынхэр, икъашьохэр пльэгүнхэр зымыусэ щымыгъэу Прагэ дэс адигэхэм зэкіэми зэдаштэу къыхагъэштыгь. Етлани Іекыб хэгъэгум узщыпсэурэр бэшлагъэ зыхъукэ, уиум лъашэу укіхъопсы. Ахэджэго Марет икілэхэу Ас-

тильэпкъягъухэм тафэрэз. Ти-хэбзэ зэфэсхэри Германием щыпсэүхэрэ адыгэхэм тфызэ-хащаагъэх. Пчыхъэ класэ нэс адыгэ пышинэм ымакъэ Ioy, адыгэ джэгум зиушъомбьюу тывзэхэсэгт. «Ислыамыем» ип-шынаохэу Лъэцэр Светланэрэ Мышъэ Андзауррэ ямэкъямэ цыфхэр жъугъэу джэгуп!эм кырышилэштигъэх, блэк!хэрэри тиудж хъурае хэщаагъэ хъу-щтыгъэх.

фежъэм, Адыгэ Республикаэм иансамблэу «Исламыер» тыху къэкыгь къедгъэблэгъэнэу.»

Теклоныгъэм иорэд къызэдауагъ

Жъоныгъуакіем и 9-м Урысъемкэ мэхъанэу илэм нахь маклэп Берлинкэ илэр. Мэфэ-кыым ихэгъэунэфыкын кызын хэлтэягээ юфтхэбзэ зэфэшьхяафхэр культурэмкэ Урысъем гупчэм гээ къэс зэхеэцэх. Мызыгъэгум мэфэкэ программэм хэтыгъэх актерэу ыкын режиссерэу Константин Хабенскэм тырихыгъэ фильмацэ нэмыц-хэм джуртхэр зыдагъэлыхъэ-

иорэдь ю-къэшьокло куп иконцерти ар къеблэгъаягъ, тиартистхэм уасэ къафишыагъ. Ари «Испльамъем» изы гъэхъаягъ. Республика Правительствэу Нэхэе Аслын икуп дэзыгъештагъяэр, мылькукэзэлэгъ хъугъяэр ансамблэмэй ригушон ыльэкыщ. Лыштыхъээ Къумпыл Мурат Теклоныгъэм и Мафэ фэгъэхыыгъэ концертхэрэвээ. Прагэрэ Берлинрэ къащатыннымэй имэхъанэ зэрэинир къыгурыулыгъ, къазэрэкъоуцуагъяэр «Испльамъем» шольяал. Артистхэм къынхагъэшыгъэхэм ярэзэнгъэгүйгүй ар аашь.

АГЫРЖЫНЭКЬО Саниет
— Адыгэ къэралыгъо орздыю
къэшъокъо купэу «Исламы-
ем» илашэ игуадз: «Тхъаугъэ-
псэу» есломэ сшойгъу Адыгэ
Республикэм илэшхъэтетэу
Къумпъыл Мурат. Тиконцертхэр
зэпыфэнхэмкэ ащ инэу ишуа-
гъэ къытигъэкигъ. Миэрэущтэу
тиадыгэ культура Чехиет ыкыд-
Германием ашыдгъэльгъон
зэрэлтээкъыгъэм тэ тикуп закьол-
шуагъэ къызифихыщтыр, Адыг-
геймкэ ащ мэхъэнэ ин илэу
сэлъытэ. Зэкэ къитпэгъокыгъэ
хэми тафэрэз. Тильэпкъягъу
хэми зи альэкі къатенагъэп
Джащ фэдэу мы Урысые гуп-
чэу тыкъеэгъэблэгъягъэхэм
ялэшхъэтетхэу Прагэкэл Анд-
рей Кончаковым, Берлинкэл
Павел Извольскэм, Ирина Ро-
зум «тхъашьугъэлсэу» ятэло.»

ахэм дэгьоу ашэх. «Испытываем» дэжьиүхээ «Эх, дороги», «Катюша», «Смуглянка» ыкын нэмэгдхэгийн хөгжлийн талбай. Теклоныг эшхом имэ-фэклүү гушуягьо нэпсүү зэрэхэлж, къэзийтээрээ орэдэү «День Победы» зыфиорэм зэклэхэдээ. Чигүри, тээвэртэй унэри зэшүүц хүргэхэдээ.

ШЫЭУАПЦІҚО Аминэт —
АР-м күлтүрәмкің иминистрэ игуадз: «Амалеу, сэнау-
щыгъеу, іәпәләсәнныгъеу яләр
зәкѣ рахылыи, «Испъамыем»
иорәдышохәми, икъешшүакъохәми,
ипшынаохәми шыуашәу, дахәу,
тамә кыбугуағъакъеу зықыагъе-
лъегъуағъ. Аңсамблэм ихудо-
жественне пашеу Нәхәе Аслыан
имәкъамәхәри, зәо лъэхъаным
кыыхәкъылгъеҳе орәдхәри күпым
кызызәриуағъэм осә ин къафа-
шыгъ. Текңоныгъашхом имәфәк!
зәхахъеҳэр Европәм хигъеу-
нәфыкъынхәм пае Адыгә Республика
иартистхәр кызызера-
щағъеҳэм мәхъянә ин ептынәу
щыт. Аш нәмыйкъеу, мы къекъо-
гъум тильәпкъыкің ишігъе ин
кыыгъылгъуағъ. Чехиемрә Герма-
ниемрә ашылсозухәрә адыгәхәр
Урысые гүлчәхәм къяблагъяғъеҳ,
яләшшъяэтетхәм нәүасә афэт-
шыгъеҳ. Джы тапәкің мы унә-
хәм ашызәхашәщтхә зәхахъе-
хәм адыгә зәфәсхәри ашыщ
хъущтых. Аш фәдә зәзэльыны-
гъэм тыкъыфәкъуағъ.»

Берлин 1945-рэ ильээсүм игъялхээ заор щаухыг. Гитлер идээ итамыгъэу щытыгъэ Рейхстагыр жөнөгъюк! мазэм аштагь, Теклоныгъэм и Быракъ Плыжь палъягь. Берлин фашистхэр дэфыгъэнхэм, шъхьафит шыжыгъэным советскэ дзэк!олхэр псэемыблэжжэу фэбэнагъэх. Дээ Плыжьым хэтыгъэ нэбгырэ мин 75-рэ фэдиз къалэр аштэфэ хэк!одагь. Ахэм шъхъэктэфэнгъэу афа-шырэр къагъэльягьоу ш!эжж саугъэт зэхэлхэр Берлин дагъе-уцуягъэх. Непэ ахэр зэлхүгъи-хэу, къабзэхэу нэмцыцэм айы-гыих. Адыгейим илпикло куп хэ-тыгъэхэмк! ш!эжж чыг!пэхэр къетк!хъягъэх, заом зылсэ хэ-зыльхъягъэхэм шъхъащэ афэт-шыгь. Рейхстаг 1945-рэ «Ислы-амыем» орэд къышциуагь, Теклоныгъэ льап!эр щыхигъэунэ-фыкыгь. Берлин «зыштагъэхэм» ясатырэ Адыгейим иорэдь!о-къешьюкло куп хеуцуагь. Іашэу ыыгыгъягъэр — адыгэ льэпкыым иорэд, икъашуу, имэкъам.

Адыгэ Республикаем изас-
луженна журналист.



«Исламыем» Берлин концерт къышты.

льянрэ Русланрэ ябынхэри ягысэу ильэс 20 хувьзүйн Прагэ щэпсэух. Клалэхэм Москва гье- сэнсыгъе щаьтотыгъ ыкылоо ашлэнэу Чехилем куягъэх. «Ис- льтамыем» концерт кызыщтыгъе Урысые гупчэм Ахэджээго уна- гыр дэгьоо щашэ, яхжорэльф цыыклоу Руслан шахмат джэ- гуным зызыифеяасэц. Ильэс 12 зыныбжжэ шъэожжыер Ісполас, Чехилем иныбжжыкэ куп хэтэумы жьононгьокэ маффэхэм Ка- зань куягъэ. Шахматхэмкээ зэнэхжжийнхээ ахэлэжжьэшт.

Берлин нэсүгъош|угъ

Европэ къэралтыгъохэр зэпэб-лэгэй дэдэх. Инхэп. Зым уикэу адрэм узэрихьащтыр зи арыхэп. Прага тики автобускіэ Берлин тыкlyагь. Гъогухэр зан-кіэх, гупсэфых. Гъунапкъэ къера-лыгыуитум ялэми къэтшлагъэп, къагъэгүнэхэрэ зэлпрыкылыш-хэм афэдэ Европэ хэгъэгүхэм азфагу дэтэп. Зы хэгъэгу зэхэт иным фэдэх. Гъогуми бэрэ тытетыгъэп, сыхатиплыкіэ Берлин тынэссыгь.

Прагэ щыпсэухэрэ адыгэхэр апэрэу тльэгүгъэхэмэ, Германием исхэр тинэлосэ дэгүх. Адыгэ мин 30 фэдиз мы къэралыгъом щэпсэу. Тыркуемэр Сириемрэ ахэр нахьыбэрэмкэ къарыкыгъэх. Йошиланлэ лыхуухэй, яэкономикэ зытет нахьышу ашыымэ ашлонгыбо ильэс 40-м ехүүкэлэхээжьмэ ахэр Къокыпэлм къыкыыхи, Къохьапэлм къэклыгъэх. Берлин тыкызызэрэсэу тильэпкъэгүхэр къытпэгъокыгъэх. Анаэ къыттырагъетыгъ. Тикупкэл къытхэт зэптыгъэх Хъуажъ Эргюн, Къумыкъу Айсэл, Джэнчэтэ Айкут, Дышъэкл Эртан, Ихсан Салехъ, Темзэкъо Омар ыкли нэмыкхээр. Тызэрхъяэлгъэмкэл

Нэхээ Аспъян. Сэ 2000-рэ ильэсүм аш нэйуасэ сиғехъульгъагь, сирэпагэ сшэнэу зэрхэхъульгъэм. Мыйгээ имэфэк! ильэсэү зэхэхъигь, джыри гъэхъэгъэ инхэр ышынхэу, имэкъамэ сыйд фэдэрэ кууапи щынену, адыгэм юцэ зэригъябайту льигъэкlotз-нау, сиғатъаю. »

Концерт шъхъаэр «Истъамы-ем» жъоныгъуак!эм и 6-м шлэнгъэхэмкэ ыкки культурэмкэ Урсын гутчам къыштыгъ. Нахыбэмэ зэрш!эрэр «Раша Хауз — Урьс Ун». Берлин игуучэ дэдэ ар ит. Урамэу Фридриштрассе 1984-рэ ильзесим къыштыгъуахыгъ. А зэмдэний Берлин джыри гоощигъагъэ, ГДР-м хахъэштыгъэ лъэнхынкорары гутчэр зыщагъеуцугъяэр. Итеплъэкэ Советскэ Союзым игъом агъеуцуштыгъэхэм концерт гъэльэгъуаплэхэм афэд. Прагэ, датым ельзыгъама Берлин

дэгдэлтэй, сэвийн замаа, Берлин щүүсээ Урыс Унэр хьоо-паша. Гээльээгээгээ пчыагъэ хэт. Артист цээрлихэм концертхэр къышатых. Ахэм ясатырхэм ахэуцуагъ Адыгейим иорэдлийн купи.

Ирина РОЗУМ — Берлин
дэт Урысые гутчээн культурнэ
программэхэмкээ ишшхьэтэг:

«Мы къэклогъур, сэшшээ, шуун-купкээ псынклагъял. Лъешэу «Испъамыем» сыйфраз къизэрэккюшүугъэмкээ. Мы ансамблэм икъебар бэшлагъэу зэхэс-хыгь. Къыхэзгъэшын, мы къэралтыгъом ѿытсэухэрэ адигэхэм я Хасэ тъдэлжээ. Тигуучээр ахэм ыпэкийн пчыхээзэхахъэхэр ѿызэхашжэхэу къыхэкыгь, адигэ орэдми, къашьоми аш паэхэшыкай афытий. Тыфэягъ Урысыем ѿытсэурэ лъэлкэйу адигэхэм якультурэ идэхагъэ нэмыц хэгъэгум ѿыдгээльгэонуу. Сталинград заор заухыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхүүгъэм ихэгъэунэфыкынкээ проектым тыз-

щтыгъэ хяпсэү «Собибор» фэгъэхыгъэм ильэтгэйзуо, орэдьё купэу «Хор Турецко-го» зыфиорам иконцерт заом

итарихъ къезы йотэрэ сурэт
къэгъэлъегъонхэр ыкъи нэ-
мыкхэр.... «Ислъамъем» икон-
церти зэхашгъэ йофтхъабзэхэм

теранхэр анахь хъаклэ лъаплэу къарагъэблэгъяэх. Ыпэклэ къызэрэшьцлыагъеу, зэо лъэхьа ным къыххэкыгъяэх орэдхэр



Германием шыпсэухэрэ адыгэхэр



Берлин концертүүм щеплъыхэрээр.

Театрэмрэ щыIэнныгъэмрэ

Ныдэлъфыбзэр тэухъумэ

Непэрэ охтэ кынным, зыпкь имыуцогъэ щыIэнныгъэм Iофыгъошхохэр кызыдыдехых. Литерату-рэри, культурэри, тарихьри зэхэкъухъагъэхэу, шъхъадж ежь зэрэфаеу къетхы, къеуатэ.

Ащ фэдэ дунээ зэтех-зэбэным цыфыр гупсэфынры, ыгуи шынхын зэдиштэхэу, зыхэтхэми алтытэу, щыIэнныгъэмрэ иофшэнрэ гухахъо ахигъуатэу, шъхъафтиу псэуныр псынкэл. Зэгурынгъэм, зэдэштэнгъэм ишисэр адигэ унагтар ары. Зэдэлжыхъэу, алэ зэкэдзагъеу, янахыхъиж шъхъэкафе фашаеу, аш ылорэм ригууазэхэу ар гъэпсигъагъэ.

Джащ фэд Адыгэ Республикам и Лъэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ ыццэкэ щытти. Тинахыхъхэу къытшхъащыхтхэм яакылпрэ ягушхъэлэжыгъэрэ ыпшыгъушхо къытфэхъухэу, клаучэ къытатэу, ящыIэнныгъэ гъогу гъешэгъон щысэ тетхызэ, зэрэдунаеу щызэлъашэрэ адигэ хабзэм тырыгъуазэ тулофынсынкэ лытэгъэкъуатэ.

Мы мафэхэм Лъэпкь театрэм щыжъот — художествен на пашчу, режиссерэу ХъакIэгъогу Къесэй театрэм иартистхэм жъоныгъуакэм и 2-м Афысынгэ къыщаагъэлэгъуяг спектаклэу «Лъэпкь күцэм итэу-цогъу» зыфилорэр. Ащ игъэкъотыгъэу зыфагъэхъазырыг. Къэблэгъэр къэгъэлэгъонир апэрэ къэгъэлэгъон — премьер! Ар лъэпкын икэлэ пүгъэу, ишшэо клаасу, зэлъашау Шъэумэн Хъазэрт имэфек мафэ фэгъэхъиг. Зишушэрэ зигупыкынрэ гъунэнчэе цыфым титеатрэклэ шуухъафтын дахэ, шуухъафтын тэшшы тшоигоноу.

Шъэумэн Хъазэрт ифонд тиэпыгъоу мы проектыр редгээкокын тимурад.

Спектаклэр зэлъашэрэ дунээ драматургэу Бертолт Брехт ипьеэс цэрыгоу «Кавказский меловой круг» зыфилорэм тэхыгъ. Пьеэр адигабзэклэ, ежь игупшигээ, иакыл хильхъээ, лъэпкын итарихъ, ишэн-хабзэ къыдильгээ театрэм фызэридээгъиг нахыхъжхэм я Советзу Адыгэ Республикам и Лышхъээ дэжь Iоф щызышэрэм ипащэу Гъуклэл Нурбий. Ашкэлэшэу тыфера.

Театрэм мы проектын Iоф зыдишэрэр мээз заулэ хуугъэ, ау режиссерэу ХъакIэгъогу Къесэй ар гукэ зыдишыгъэу, зегупшигээр бэшлагъэ. Ильясыбэклэ узэклэбэжъэм, Къесэй Адыгэ Республикам культурэмкэ иминистрэу Iоф ышшэ зэхъум клаакло зыфэхъугъэгъе адигэ-абхаз театрэхэм яшьольыр фестиваль цэу фишыгъагъэр «Кавказский меловой круг». Ащ имурадыгъэр Кавказым ыкли Къыблэ федеральнэ шъольырим ятеатрэхэм зыкынгъэ ахэлъэу, яамал, яшынгъэ хагъахъоу, зэпэччыжъэхэм, гукэ зэпэблагъэхэу, поэклэ зэлъыгъэхэу щынхъу ары. Мы пьеcэмкни Къ. ХъакIэгъогум зэкъош театрэхэм язэхэтыхкэ, зэклэ фестивальном хэлажъэхэрэ колективхэр (адигэхэр, абхазхэр, осетинхэр, бэлжъархэр, къалмыкъ-



хэр ыкли нэмькхэр) спектаклэм хэтхэу, шъхъадж икэньельгэгъон ежь ыбзэклэ къышшэу, лъэпкь театрэхэм яныдэльфыбзэ щыбзэрэбээ ыгъезуу шоигоуагъ. Ар Брехт ипьеэ

зэрэхъгъэ шапхъэхэмкни, къыриотыкырэ гупшигээмкни къыдештэ. Ау режиссерым ар фызэшокынэу а уахтэм игъо ифагъэп, джы ильэс пчыагъэ тешшагъэу театрэм къызегъээзэ

жым, алэ дэдэ зигугуу къышыгъэ спектаклэр «Кавказский меловой круг» зыфилорэр ары. Мы ильэсэм, шэкюгъу мазэм Мыеекуапэ щырекокыщ зичээзыу адигэ-абхаз театрэхэм яшьольыр фестивалэу «Кавказский меловой круг» зыфилорэм Лъэпкь театрэм имурадэу, пьеэм хэл гупшигээ шъхъаалэм диштэу зэкъош театрэхэм яартистхэр хэлжъэштых, ашкэлэгъушоу щыгъигээ ти, спектаклэм щыщ пычыгъохэр шъхъадж ыбзэклэ зэрэдээжъэхы, проект гъэшэгъонэу Адыгэ театрэм зыхигъэлэжъэштхэм зыфагъэхъазыры. Мы проектынкэ ХъакIэгъогу Къесэй Адыгэ Республикам и Лышхъэу Къумпиль Муратрэ Абхаз Республикам и Президентэу Рауль Хаджимбэрэз ыпшылэтуу къыфэхъунхэуу къагъэгугъагъ, игъо дэдэуу, пстэуми тищыкагъэуу альятаагъ.

Джащ тетэу тэ, Адыгэ Республикам и Лъэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ ыццэкэ щыттым иофышигъэм, къэблэгъэрэ мэфэкл мафэм зыфэтэгъэхъазыры, тинайдэльфыбзэ, тишэн-хабзэхэр зэрэтихъумэштхэм, зэрэлтыдгъэктэштхэм ательятаагъэу тиооф тэгъэспы.

Къуижь Нэфсэт.

Адыгэ Республикам и Лъэпкь театрэу И. Цэим ыццэкэ щыттым литерату-рэ Iофыгъохэмкэ икъутата-мэ ипащ.

Зигъо Iофыгъу

Шум икъежьап!

«Шу зышэрэм шу фыщыль» ело адигэ гушигъэжым. Адэ шум — дэгъум, дахэм сидэущтэу зафэбгъэсэшта ыкли сид фэдэ къежьапа ахэм яэр?



Иаэм ашшуухъэу уесэнир ары.

«Чыр цынээзэ ауф, клалэр цыклизэ агъасэ» alo. Аш гупшигэшхо хэль — пүнүгъэ Iофыгъор гужто зэрэмхъу-штыр, хэти ицыклыгъом хаплхъэу, ыльэгъоу, зэхихырэй кызыэрэхъэйжырэр. Ашкэ анах мэхъанэ зиэр щысэшур ары, нытыхэм зышагъэлофуу, унээло кло-циым ахэр зэрэшьзэрхъэхэрэй ары.

Джырии зы гушигъэжы: «Уиунэ зыщыгъаси хасэ кло» зыкылорэр, нытыхэм, унагтом сабыим ипункэ Iофыгъор яэр щыкIэгъэнчъеу агъэцакэмэ, къэлэцIыкими нахыхъумкэ псынкэу зызери-гъазэрэй ары.

Сабыир бэшкэлэ, куюхъаукэ пфэгъэсэштэп, гүшүээр зэхихъэу

ыкли къэдэлжыкэу емысэмэ. Да-лорэр цыфы мэхъу.

Адигэ республикэ къэлэцIыкly тхыльеджаплэм пүнүгъэ-гъэсэнгъэ мэхъанэ зиэр Iофыгъэрицэжьагъ: шум сабийхэр кынфэгъэушигъынхэр, шушигъыр зыщишыр агурыгъэлгъэнэри, ашхъекэлэ шуо ашлэрэр къалотэн альякынр ыкли Iуклэу, къэлжуу къатхъижынри. Аш тегээпсыхагъ тхыльыршо Iукжоу къышшо пытэ зиэр «Книга добрых дел» зытхагъэр.

Ильэси 3 — 5 ыкли 7 — 10 зыныбжхъэм, 1этажхъэм, хэти иамал къызэрихъеу, гүшүээ «шу» ыкли «шүүшэн» зыфиохэрэй къарыкырэр кынзэрэгүүрэй, шу горэ ыша-гъэй щытмэ, ар къытхъижынри мы гъэцкэнэм къыдэлтытэ.

Тхыльеджэ цыкликхэм тхыль-еджаплэр къяжэ шушигъэнэм фэгъэхъигъэх ятхыгъе къэлжэр, этюдхэр, рассказ цыкликхэр, нэмькхэр, хэти зэрэфэлэгъэу шу зэришагъэм, зэришэрэм е ышшэнэу зэрэпэлтэм афэгъэхъигъэхэр къырахъылэнхэр,

ахэр тхыль-альбомыкэм къыдагъэхъаштых. Сабийхэм, сэнаущ зыхэлхэ еджэлхэхэм мыш фэдэ творческе Iофшэнэм лъэнхыкъо гъэшэгъонкэ зыкынзэуаригъэхынм щэгүгъых.

«Шу» зыфилорэм къикырэм къыфэдгээзэжын. Уиуахтэ шуагъэ хэлжээ зэхэпшэнэр, уиуорхэм анэмькхэрэ зы шуагъэ зыхэль Iоф цыклик бгээцэлнэр: сурэт пшынри, хэбдыхынри, лэдэ-одэ цыкликхэмкэ зыбгъасээ, ушээжъохыемэ, гүччыынхэр хэплюу, къэлапчээр бгээцэлжъеу зебгээсэнир; нахыхъхэм афэгъэхъигъээмэ, тогу ялтынри, сэлам сидигъуу ялхынри, хыльэ айыгмэ, адэпхынри, ищыкагъэмэ, уяупчыжынри апэрэх.

Зэлэгүү купеу зыхэйтэ, зымылъэдэг адрэр имыпкэнри, гүшүээ Iae ужэ къыдэмькынри, зыэфэгумэкынри шэн дэгъух. Уилэгъухэм уахтэу уизакьюу ушхэнри дахэп ыкли дэгъоп, пыгыр зэфэдэу брошиныр нахьтэрээ.

Къытэшэгъыгъэ чыюопсыр

ухумэгъэнри шэнышу. Узыщыфаем бэшэрэххэр, тхыльы-пэхъхэр, конфет пцашхохэр юнхэр дахэп.

Хэти тиунэкоц, тищагуу тзырафэсакырэм фэдэу, тикиали, тикиуаджи, тиурами якъэбзэ-ныгъэ тифэсакынри шэнышу. КъэлэцIыкыхэми Iэпкэ-лъап-къэх, чыгхэр къатхъижхэу, къэгъагъэр якласуу къагъэлхэу е псеушхъэхэм хээ в чэтыу зыфэлштхэм, гүнэ альзыфхэу, афэсакъеу къадеклокхэу ахэтэр маклэп.

Пшъэшэжъий, шээжъий, хэти шүүшэнри къызэрэгүүриоу ыкли ар шынхъэлэе зэригъэца-къэрэд ятхыгъэ тхылэхэм къашараотыкыштых, еланэ ахэр къэлэцIыкly тхыльеджаплэм иапэрэ тхыльышхуу «Книга добрых дел» зыфаусыгъэм къыдагъэхъаштых. Анах тхыгъе гъэшэгъонхэу къыуатэрэмкни, бзэу зэрэхъигъэмкни къахэшхэрэр, къэлэцIыкly журналхэу «Родничок Адыгэ» ыкли «Жъогъобын» зыфиохэрэм къашахаутынхэ альэкыщт. Шүүшэнри шэн афэхъун закъор армыреу, тхэкэ-гупшиакылэ алэкэль хүнүм мы Iофыгъор тегъэпсихъагъ.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Тиубилярхэр

Ильэси 100 гъаш! Эмк! Э тыифэгуш! О!

Мы ильэсүм иапэрэ мазэхэм тичылэгъу бэклаемэ ямэфэкI мафэкIэ тафэгушонэу хъугъэ, ау а зэкIэмэ яльэгэкIэу плъйтэн плъэкIыщтыр ильэси 100 зыныбжь хъугъэ Шъэфрыкъо Гощнагъо Мусэ ыпхъур ары.

Гошнағың кызыыхъуғәр жъонағының үакытқа 7-р, 1918-рә илдән сирәп ары. Зәряхабзәү типаштым мә а хуғыз-шәғәр фыхатындағы үнәфықының, фәгушұағын. Оғышында мағәм ти Хәгъегүшхо и Президенттәу В. В. Путинным инаугурация зэрәтепе гәйәри. «Гушұағын броңымында бә мәхъы» зыфалорәр гум ащ көнгөйләр. Тхъэм зәкілеми шүм тыфеш!

Гошнагъо, жъымэ зэрхаб-
зэу, ыльэгүүгэхэу, к!эхэкын-
гэхэу, бэ зытешгэхэу, нахь
ыгу кынэжыгэхэр фэчэфэу
кыылтэнхэ ельзкыи. Гукъэкыыж
дахэмэ ахасщэ сшоигъоу
сеупчыи:

— Гоңнагыу, уиузыңчъэныгъэ сыйдэү щыта? Сыдигъуи укынзэккэмыхклоу апэ уитыгъ, сыда анахъэу угу къэккыжыхэрэй?

— Алхым къыситыгъэр сиғашшэкіе узынчъэнігъэр арыгъэ, — elo. — Мары шләхәү ильеси 100 сыхуشت ықін къеслон спъэктыштыр, сымәджә хылытъэ сыхуугъэу е сымәдҗәш сыйчілъынәу, къысәләззәнхәу зыкін хұгуғъеп. Ау щыләкіе тхъагъо сиңағъэу, сызшъхъасы- жыныгъэу, сызфәсакъыжыгъэу сഫәштәп, гъәшә күххә къес- күлгъ, сиңшіләнігъэ къиниғъ, сыйкызызхәкүхүхъэгъе уахтэм къы- зыдиҳынгъэм сыйдәуштәу зыщыб- гъезыешүнүнгъа?

Зэрэкъералтыгъо гумэйкым хэтыгъ, тиунагьо тхъамыкэлььошо хэфагь. Сыцыкly дэдэу хабзэм сяте ыубыти, агъепшынагь.

Тиунагъо нэбгыритф быним
— зэшыпхъуишрэ зэшигүрэ
хъурэм — мылькоу тиээр тты-



зэпүүлэх ышыгь. Сэри изэрэштэйт къызгурьыагъеу, «тхъаутгээсэ» ecyagъ, ежь джыри гупшысэ хыльзэмэ зэрахэтгэгээр гъуащэнгэгээр.

— Щамест янэ зыпэуидзээ, гүшүйэр льигжэктогтагь:
— Къэошлэжьба, мам, колхоз фермэр мы чылгэгүнэ гүнэгүн дэжьеэп зыдэштылагтэр, чыжьэм щылагт. Сэри сыкыгтвоу сянэ бэрэ чэмьиш сыда-
коштыгээ, сыдэлэгшиштыгээ, — къеуатэ пхьум. — Сянэ къинэу тельыр къызгурьиоштыгээ, уцуу тыси илагтээп. Цыфхэм ишүуагтээ аригтээкыным егашэм пылтыгт, гумэктырэм дэгумэктызэ къыхыгт, илахынхэми инэүасэхэми ыпсэ афызэхугыгтагь. А уахтэр хыльягтээ, цыфхэр тхъамыклагтэх, ау нахь гуклэгту ахэлтыгт, —

къыхегъэшы Щамсэт къылорэм. — Къэсэшлэжбы сяна цокъэ зэкіэдэ цыклюхэр зэришыщтыгъэхэр, ахэр зифэнькьюу гыг зыфэгъухэрэм ари- тыштыгъэх, джэнэ цыклюхэри цыфхэм афида- щтыгъэх, чэцүр хэкіотэ- фэ зыгорэм пылышыщтыгъэ, етгани жьеу пчэды- жым чамыш къоштыгъэ «Ным иджанэ пхъум иб- зыпхъ» зэралоу, Щамсэт ина- сыпи янэ ием ехынышыр, ащи пшъэшлэжье закъо — Рите кыыфхэгуль, ар бзыльфыгытлум зэдапгуль, ины хьуи унагъо зехъэм, Щамсэт шъхъэгъусэу Куржь Хъанджэрье ыгъоты- жыгъагъ, ыкін ильэс 20 зэ- дэпсэулагъ, ау Щамсэт зы мафи янэ щигъупшэу хъугъэп.

жымъем чымыщ кюштыгъэ. Ышнахыжъ зыдашымъ, ашт иғыончедж тичыләп! горә шьой-циые дәдәу фәпагъеу зельгъум, фихы ритыгъагъ. А лыр кызысlyкәкілә, сянә ихъаләлыгъе игугу кысфимышау хүрәп. Сянә илоф шу ылъэгъуштыгъе, — кынегъяще ѩамсәт кылыатэрәм, — пыуухъан-зыфегъезагъэр сыйдигъуи цакләштыгъе. Щылақәр нахълесәфим, щытхуу тхыльхэр фагъашуашхәу, мәфәкілә кыфәгушшохъэу хүгъе. Мымакләу щытхуу тхыль-тамыгъехэр, медальхэр. Мары (удостоверениер штэ) 1967-ре ильесым «От-

Кохоз фермә Гощна воре Хъанджэрые 1оf щызэдашшагъети, шүгүшәр зәращәләжкы, дахуу эзкүхәу зәдэпсөүгъез. Ау Куржымъ идунай зехъожымъ, бзыльфыгъитлум япсөүп! эзблахъун фаеу хүгъе, джы ахэр Мыекуапә клохыгъэхәу щепсөүх. Ритэ ныр ыккى нанэр къегъэгъунәх, къапыль. Анахъ насыпышхоу Гощнағы зыфильэгъужырәр пхъорәлъф цыкыл зәриләр арыгъе, джы а пхъорәлъф цыкылгъяэр нанә хъуягъе, Гощнағы нэнәжъ плашъе хъуныр инасып кыжыгъ. Гощнағы ишшиләнгъе гъогу кыни, гушуа-гъуи бэ кынышыззәринәкыгъяэр, ау зыккы ыгу ыгъэкодыгъяэр, фэльэккырәр ышшәу, цыфхәм афхъаләләу кыыхыгъ, щылағъ.

Гошнагъо егъашы уз хъылъа
имыгъаъеми, джы къыхэлъа,
жъыгъом зымы фэгъэкъуате
фишырэп, лъэкъ макъе илэ
хъугъэ, ным ыпхъо ѩамсэт
къерис, икъыхъэ-къухъэ реъпэкъу.
Гошнагъо къин шуякъе ыльэ-
гъуцъами, бын дахэ ил — ип-
хъорэльф ибынхэр гъесагъэх,
лофышъех, уащыгушуукъынэу
псэукъе ял. Зэкъеми псауныгъэ
ялэу бэгъашэ ыки насынышо
Тхъэм ешыхъ!

ПЩЫКЪЭНЭ Май.

Редакцием къатхырэ письмэхэр

НЭЧЭРЭЗҮҮХЭМ СЯХЬОПСАГЬ

Режиссерэу Хыакъуй Аслын имэфэкл зэхахьэу джырэблагъэ щылагъэм ыуж

Пчыххээзэхахъэм ыпкіе хэмьлъеү тычхэягъ. Зэхэшкло купым егъэблэгъэтхыль зымыыгъхэр я 13-рэ сатырым щегъэжъагъеу тетысхъэхэмэ хъунеү ыуагъети, тэ я 14-рэм тыйтетысхъагъ. Залыр тлэклү-тлэклүзэ, цыфхэм зэльяубытэу рагъэжъагъ.

Уахътэр къеси, къэгъельтэгъоныр къы-
рагъэжъягъ. Адыгабзэкэ «Гъашэм им-
зищ» зыфилорэ спектаклэр дэгүү дэ-
дэу къагъельтэгъуагъ. Залым чëссыр зэкэ
щытэу Іэгутео къыхъэкэ цыфмэ ярэ-
зэншигъэ къагъельтэгъуагъ.

Спектаклэ ужым Зыхээ Зауррэ Кукэнэ Муратрэ мэфэкл зэхахьэр къызэйухыгь. Артистхэу спектаклэр къэзышыгъэхэмрэ режиссеру Хъакүй Аслъанрэ сценэм къырагъэблэгъягъэх. Анахьэу къыхэзгъэшмэ сшоингъор зэхахьэр зыфашыгъэ Аслъан ишьырытыгъ, нэшошыгъэ хэмийлтэу, рэхьятэу, илофшагъэ ежь рымыкъэеу, цыфуу къеклонлагъэхэр дахэу къыифэгущылагъэх.

Нэпэрэ маффэхэм адыгэ лъэпкъым анахь юф зэхэмьфыгъэу илэр адыгабзэм изэгъешлэн изытет ары. Адыгабзэр мы

пчыхъэм зэрэцгээцыкүгъэм адыгэгү
пкюцьлыу игугуу къэмшыын плъэ-
кыщтэп. Сыда мыр къесэзжэягъэр?
Сценэм къитехыи адыгабзэкэ къэгу-
щыягъэр нэбгыре зытцуу нылэп. Куль-
турэм, гъэсэнгызэм илофышшэхэр мыш-
фэдэ зэхахъэм къырагъэблагъэхэмэ
адыгабзэкэ къэгүшшэхэмэ дэгъуба!

Ильэс 50 — 60-кгэ уззеклээбжэхмэ, урсысыбэр дэгьюу зышшэрэв аштогъэшшэгъоньыг, ау ар джы гэвшэгъоньыжэл. Уеджагъэу, гэсэнэгыг юилэу, 1энатлэ уутэу о цыфхэр бгээсэнхэр, ебгъэджэнхэр, уигъогурыгщэнхэр дэгүү. Ау уиньдэлтэйфыбзэ умышшэнир сэ сшхъэклэ сшлотэрэзэп.

А пчыхъэм лъэшэу тигъэрэзагь Нэ-
чэрэзые еджаплэм ипащэу Бэгь Ма-
рет (Гъомлэшкэм япхъу). Гущылэр зы-
ратым, дахэу, зы ляягын къыхимыгъа-
хъэу, шъабэу, IyplkIeyu еджаплэу зипа-
щэм щеджэгъе Аслыан къитетгущылагь.
Адыгэмэ зэралоу, «Тхъэр зэтэгъэ чы-
лэм илофышлэба, иклэлэплюба ар! Сэ
сшхъэкэ сикъоджэ еджаплэ пае сехью-
псагь. Тирайон идиректорхэми, иклэлэ-

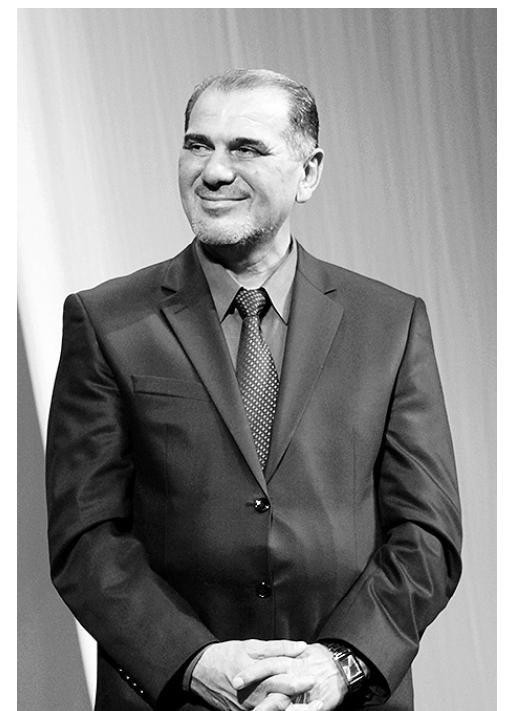
егъаджэхэми Марет фэдэү Іэдэб ахэльэу ялоф ашлэхтыгъэмэ дэгүүгэ.

Мыш фэдэ щысэ къэсхын сэ си-
чылекіэ. Тикъуаджэу Аскъэлае щыщ
шэныгъэзехъяу, Темыр Кавказым исмэ
мызэу, мытлоу хагъэунэфыкыгъяу, шэ-
ныгъэ конференции пчыагъэхэр зыфа-
шыгъяу, адигэ лелфыбэ зэхэгъяуцакломэ
ащищэу Анцокъо Хъаджэбэч ыцэ
еджаплэм фаусынэу шэныгъэлэжхэм
игъокіэ залытэм, Аскъэлэе еджаплэм
иклээгъаджэхэм Анцокъо Хъаджэбэч
зыышышыр амышшэу кычылекыгъ...

Аш фэдэү егъэджэн-пүнчэгийн хэхүүхэрээр бэ. Зэхажьэм кыныгүүшэлтэй эхэз нахыжжэхэми ар кыыхагжэшгүй. Адыгэгкяалэ кынкыгьэхэм кызырауягъэмкэ, ны-тихэр аш дэсных ясабийхэр адигабзээк! Амыгьэгүүшүүнхэм пае Краснодар е Псыфабэм адэтхэ кіэлэцыкы ыгысынхэм ащэхэй.

Зэ тыйкэжкульгүүшжынба, адигэ льэпкыр! Бзэр түмьтлийн, тыбзаку! Зымы

Кыр. Бөр нүмчилгэ, төвэдэг. Энгийн «шъубээ зэшьумыгьаш!» ылорэп, тэр-тэрэу зытэгъеклоджыбы.



Дзюдо

ЯІЭПЭІСЭНЫГЪЭ ХАГЬАХЬО

Ермэлхьаблэ дзюдомкэ зэнэкъою щыкъуагъэм ныбжыкіхэр хэлэжьагъэх. Хэгъэгум ияплэнэрэ гъэмэфэ спартакиадэ иятлонэрэ едзыгъо хэхьэрэ зэлукігъухэм Адыгэ Республика ибэнекло 12 ахэлэжьагь.

Медалих тибэнаклохэм къафа-гъэшьошагь. Ирина Евтушенкэм, кг 52-рэ, Джумбер Липаридзе, кг 73-рэ, тыжын медальхэр къыдахьагъэх. Тренерхэй Хъакурынэ Дамир, Владимир Антонинкэр, Джони Липаридзе, Сергей Шутовы ялашхэх.

Цыкъушо Асхыад, кг 55-рэ, Аулье Айдэмировкан, кг 66-рэ, Плехусэжь Адам, кг 66-рэ, Епэкло Теймураз, кг 81-рэ, ящэ-нэрэ чылгэхэр къахьыгъэх. Тре-

нерхэу Хъакурынэ Дамир, Акъущ Мыхъамодэ, Шыненхъо Муратэ, Бэгъядыр Русланэ, Бастэ Сэлымз ялашхэх.

Адыгэ Республика изаслужен-нэ тренерэй Бастэ Сэлымэ ты-зэрэшигъэгъозагъэу, тибэнекло ныбжыкіхэм яІэпэісэнгъэ хагъэхьоном пыльхэу нэмькэ зэнэкъоюхэм зафагъэхъазыры.

Сурэтим итхэр: тибэнаклохэм спартакиадэм медальхэр къы-щыдэзыхыгъэхэр.



Футбол

ЗЭІУКІГЬУР ГЪЭШІГЬОН ХЪУЩТ

Хэгъэгум футболымкэ изэнэкъою хэлэжьэрэ командэхэу ятлонэрэ купым хэтхэм я 31-рэ ешігъухэр жъоныгъуакэм и 11-м ялагъэх. Мыеекъопэ «Зэкъошныгъэр» Пятигорскэ щылкулагь чылгээ командэу «Мэшыкъом».

ЕШІГЬУХЭР

«Черноморец» — «Чайка» — 0:0, «Динамо» — «Биолог» — 1:0, «Афыпс» — СКА — 4:0, «Анжи-2» — «Краснодар-2» —

0:0, «Кубань-2» — «Легион» — 0:0, «Мэшыкъу» — «Зэкъош-ныгъ» — 2:0, «Армавир» — «Ангушт» — 1:0.

Гъэшігъоныр теклонигъэр къы-дэзыхыгъэх командахээм якъэ-



лапчэхэм зэ нэмьїеми іэгуаор зэрэдамыдзагъэр ары. «Афыпс» аэрэ чылгээр къыдихынэм, 2018 — 2019-рэ ильэс ешігъум Урысыем изэнэкъою аэрэ купым щыкъоштым хэлэжьенеу фитынгъэ илэнэм пэблагъэ хъугъэ.

— «Мэшыкъом» дытигээгэ ешігъум икэх тигъэрэзагъэп, — къытиуагь «Зэкъошныгъэм» ит-ренер шъхбаалу Ешыгоо Сэфэрбий. — «Мэшыкъор» ошхым нахышлоу щешлагъ. Тифуболистхэм ягуетынгъэр теклонигъэм фагъэорышенеу къадэхьугъэ.

Хэт тыйдэ щыла?

1. «Афыпс» — 74
2. «Армавир» — 70
3. «Краснодар-2» — 51
4. «Зэкъошныгъ» — 49
5. «Чайка» — 49

6. «Черноморец» — 45
7. «Легион» — 41
8. СКА — 41
9. «Спартак»Н — 41
10. «Академия» — 36
11. «Мэшыкъу» — 34
12. «Биолог» — 33
13. «Спартак» Вл — 30
14. «Ангушт» — 28
15. «Динамо» — 26
16. «Кубань-2» — 21
17. «Анжи-2» — 21.

Жъоныгъуакэм и 16-м я 32-рэ ешігъухэр купэу «Кыблэм» щыкъоштых. «Зэкъошныгъэр» «Анжи-2» Махачкала Мыеекъуапэ щылкулэшт. Ешігъур Адыгэ республикэ стадионым сыхьатыр 18:30-м щаблэшт. Зэнэкъоюр гъэшігъонеу клоштэу тэлъытэ. «Зэкъошныгъэр» аэрэ ит команди 5-мэ ахэфэнэм фэбанэ, «Анжи-2-м» аужырэ чылгээр къыбгынэн имурад. Стадионым сатуушхэм іоф щашлэшт, искуствэм пышагъэхэм лъэпкэ орэ-дышьохэр щагъэжьинчыштых.

Авшъэрэ купыр

«Локомотив», ЦСКА, «Спартак»

Урысые Федерацием футболымкэ изэнэкъою хэлажьэхэрэ командахэу авшъэрэ купым хэтхэм 2017 — 2018-рэ ильэс ешігъур аухыгъ. Жъоныгъуакэм и 13-м я 30-рэ зэлукігъухэр ялагъэх.

КІЭУХ ЕШІГЬУХЭР

«Амкар» — «Ахмат» — 0:0, «Арсенал» — «Локомотив» — 2:0, «Зенит» — СКА — 6:0, «Краснодар» — «Рубин» — 1:1, «Ростов» — «Урал» — 1:0, «Спартак» — «Динамо» — 0:1, «Уфа» — «Тосно» — 5:0, ЦСКА — «Анжи» — 2:1.

«Зенит» Санкт-Петербург иешлаклоу А. Ерохиним гъогогуу 4 СКА Хабаровск икъялапчээлэгъаор дидзагь. «Спартак» Москва я 2-рэ чылгээм щылагь, ау «Динамо» Москва къызэрэтеклюа-гъэм къыхэкіэу зы лъяоянэкэ къызакіклюагь, джэрэз медальхэр къыхыгъэх. ЦСКА-р «Анжи» Махачкала 2:1-у текли, тыжын медальхэр къыфагъэшьошагъэх.

Санкт-Петербург медальхэр къыдамыхыгъэми, Европэм икубокхэм афэбэнэнхэу фитынгъэхэр ялэх хъугъэ.

СКА Хабаровск, «Тосно» Ленинград хэку зэкэми ауж къинагъэх, авшъэрэ купым къыхагъэгъэх. Апэрэ купым я 3 — 4-рэ чылгэхэр къыцыдэзыхыгъэхэу «Енисей» Красноярск ыкли Тамбов икомандэ авшъэрэ купым хэханхэм фэбэнэштых, я 13 — 14-рэ чылгэхэр къыцыдэзыхыгъэхэм адешлэштых. «Амкар» «Тамбов» зыфалорэм енэкъоюшт, Красноярскэ иешлаклоу «Енисей» хэтхэр «Анжи» Махачкала йуклэштых. Командэхэр тюрүтэ зэдешлэштых, теклонигъэр къыдэзыхыгъэрэ 2018 — 2019-рэ ильэс зэнэкъоюм авшъэрэ купым щешлэштых.

ЧЫЛГЭХЭР ЗЭТЭГЬАПШЭХ

2017 — 2018-рэ ильэс ешігъур авшъэрэ купым щаухыгъ, командахээм къыдахьагъэх чылгэхэр зэтэгьапшэх.

1. «Локомотив» — 60
2. ЦСКА — 58
3. «Спартак» — 56
4. «Краснодар» — 54
5. «Зенит» — 53
6. «Уфа» — 43
7. «Арсенал» — 42
8. «Динамо» — 40
9. «Ахмат» — 39
10. «Рубин» — 38
11. «Ростов» — 37
12. «Урал» — 37
13. «Амкар» — 35
14. «Анжи» — 24
15. «Тосно» — 24
16. СКА — 13.

Дунаим футболымкэ изэнэкъою мэкьюогъум и 14-м аублэшт,

ар заухыкіе Урысыем иапшээрэ куп хэт командахээм 2018 — 2019-рэ ильэс ешігъур аублэшт.

Натхъохэм тафэгушо

«Локомотив» Москва дышье медальхэр къызэрихыгъэхэм фэштыфэгушо. Командэхэр шъхбаалу Юрий Семинир «Кубань» Краснодар ильэссыбэрэ щешлагъ, итренерэү щытыгъ. «Локомотив» хэтхэр Натхъо Амир Мыеекъуапэ щаплугъ, «Зэкъошныгъэм» щешлагъ. Натхъо Бибарс ЦСКА-м хэт, тыжын медальхэр къызыфагъэшьошагъэхэм ашыщ. Ар Израиль ит адыгэ куаджэу Кфар-Камэ къызыхъугъ. Натхъо зеунэкъоюшхэм спортышхом гъэхъагъэу щашлэхэрэм хагъэхьонеу, адыгэ лъэпкымы ыцэ дунаим нахь лъагэу щаётинэу афэтэло.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыагъэр ыкИ къыдэзыгъэкъырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкэ Йохэмкээ, Іекъыб къэралхэм ашыл-псэурэ тильзэгъэхъэм адярэз эзпхынгъэхэмкээ ыкИ къэбар жъугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр: 385000, къ. Мыеекъуапэ, ур. Первомайсэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кІэ заджэхэр тхапэхху зипчагъэлэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлзэ, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу Ѣытэп.

Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкъегъэжъых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхытывэр

Урысые Федерацием хэутын Йохэмкээ, телерадиокэтынхэмкээ ыкИ зэлльи-Іэсыкээ амалхэмкээ и Министерствэ и Темир-Кавказ чылгээлэйорышилэ, зэрэушыхытывэрэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытывэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыеекъуапэ, ур. Пионерсэр, 268

Зэкъемкэи
пчагъээр 4675
Индексхэр 52161
52162
Зак. 818

Хэутын узчыкэлтэхэнэу Ѣыт уахтэр Сыхьатыр 18:00

Зыщаушыхытывэр
уахтэр Сыхьатыр 18:00

Редактор шъхбаалэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхбаалэр
игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэжъыжъырэ секретарыр
Хъурмэ
Хъ. Хъ.